

Uchwała Nr VI/42/11
Rady Gminy Gronowo Elbląskie
z dnia 19 maja 2011 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gronowo Elbląskie lata 2011-2015

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2011-2015 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Puchalski

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na Gminie proponuję podjąć przedstawiony projekt uchwały tym zakresie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Puchalski

Załącznik
do uchwały Nr VI/42/11
Rady Gminy Gronowo Elbląskie
z dnia 19 maja 2011 roku

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Gronowo Elbląskie**

Gronowo Elbląskie 2011

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

I. Wprowadzenie i diagnoza problemu

1. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowości, poglądy na świat. Zatem dom rodzinny powinien być spostrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia. Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym.

Na terenie Gminy Gronowo Elbląskie w poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów i specjalistycznych instytucji – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Mieszkańcy Gminy Gronowo Elbląskie mają wiele możliwości skorzystania z wszelkiego rodzaju poradnictwa i doradztwa, niemniej jednak w dalszym ciągu należy poszukiwać skutecznych metod i form przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które w swym efekcie pomniejszają rozmiar zjawiska przemocy domowej.

Zjawisko przemocy domowej definiowane jest jako „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego (jej) osobowości”.

Typy przemocy z jakimi spotykamy się w środowisku domowym obejmują:

- zaniedbywanie i przemoc wobec osób w podeszłym wieku,
- przemoc wobec rodziców,
- przemoc wobec małżonka,
- przemoc wobec dziecka i zaniedbywanie,
- przemoc wobec rodzeństwa.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

Wyróżniamy **formy przemocy**:

- **PRZEMOC FIZYCZNA** - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **PRZEMOC PSYCHICZNA** - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- **RZEMOC SEKSUALNA** - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- **PRZEMOC EKONOMICZNA** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie uwzględnia następujące elementy:

- diagnozę zjawiska, szczególnie diagnozowanie przemocy w jej wczesnej postaci w miejscu zamieszkania sprawcy i ofiary,
- przerywanie przemocy „gorącej”, „chłodnej”
- doradztwo, w tym uświadomienie ofiarom ich praw i możliwości uzyskania pomocy,
- tworzenie i realizowanie programów profilaktycznych.

2. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami).

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

3. Diagnoza, statystyki dotyczące przemocy - dane lokalne

W rozumieniu ustawy przemocą w rodzinie jest jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej i społecznej. Z obserwacji wynika, iż wśród wielu ofiar tylko niewielka grupa decyduje się na założenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w rodzinie. Pozostałe osoby bądź nie wiedzą gdzie można uzyskać fachowej pomocy, bądź obawiają się konsekwencji ze strony sprawcy przemocy.

W przypadku przemocy w rodzinie najczęściej pokrzywdzone osoby to kobiety i dzieci. Wiek tych osób jest różny i nie ma tu jakiejś konkretnej reguły. Przemoc fizyczna najczęściej polega na biciu, popychaniu, szturchaniu itp. Natomiast przemoc psychiczna na wyzywaniu, ubliżaniu, poniżaniu, wymuszaniu określonego zachowania itp.

Na terenie naszej Gminy przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych w miejscowościach popegeerowskich i jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, biedą, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny tj. małżonkowie, dzieci, rodzeństwo, bliskie osoby, którym ofiara się zwierza. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Również trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

W wyniku podejmowania czynności przez policjantów z Posterunku Policji w Gronowie Elbląskim – 6.

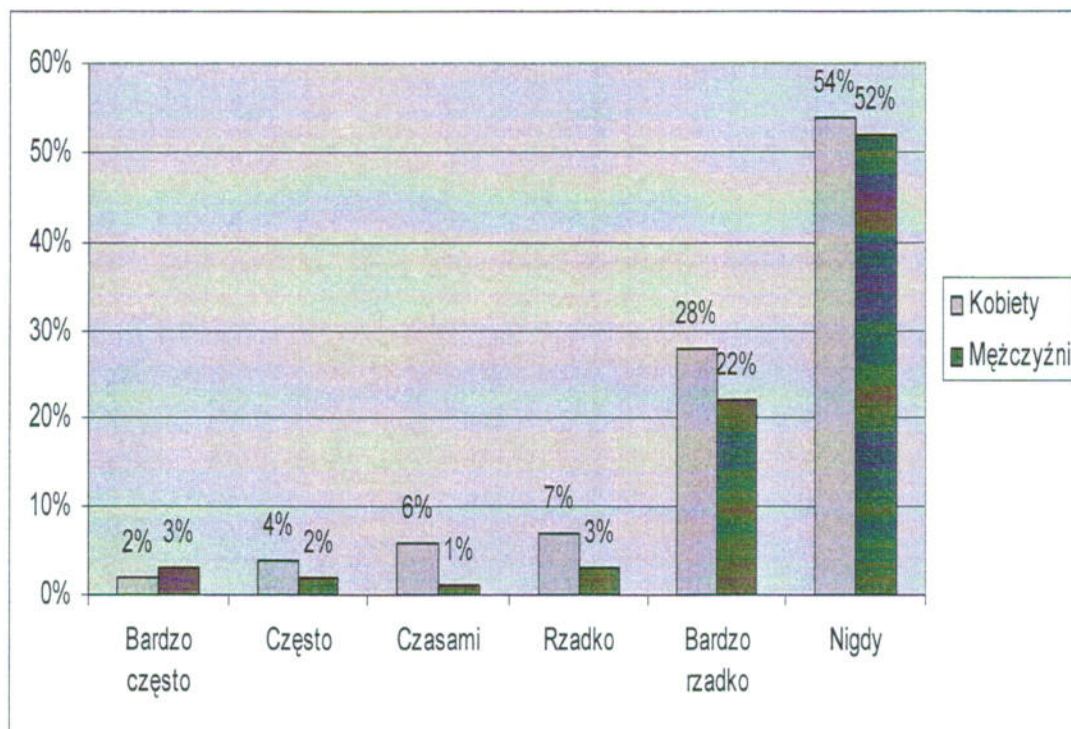
Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej art. 107 ust. 2 w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie, pracownik socjalny wypełnia formularz „Pomoc społeczna – Niebieska Karta” stanowiący załącznik do rodzinnego wywiadu środowiskowego. W 2010r. na terenie gminy Gronowo Elbląskie pracownicy socjalni założyli w rodzinach dwie „Niebieskie Karty”

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski

W maju 2010 roku GKRPA przeprowadziła badanie wśród uczniów Gimnazjum w Gronowie Elbląskim. Badanie zostało przeprowadzone metodą kwestionariusza ankiety, a jego głównym celem było poznanie skali zjawiska występowania przypadków przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej ze strony rodziców wobec badanych uczniów.

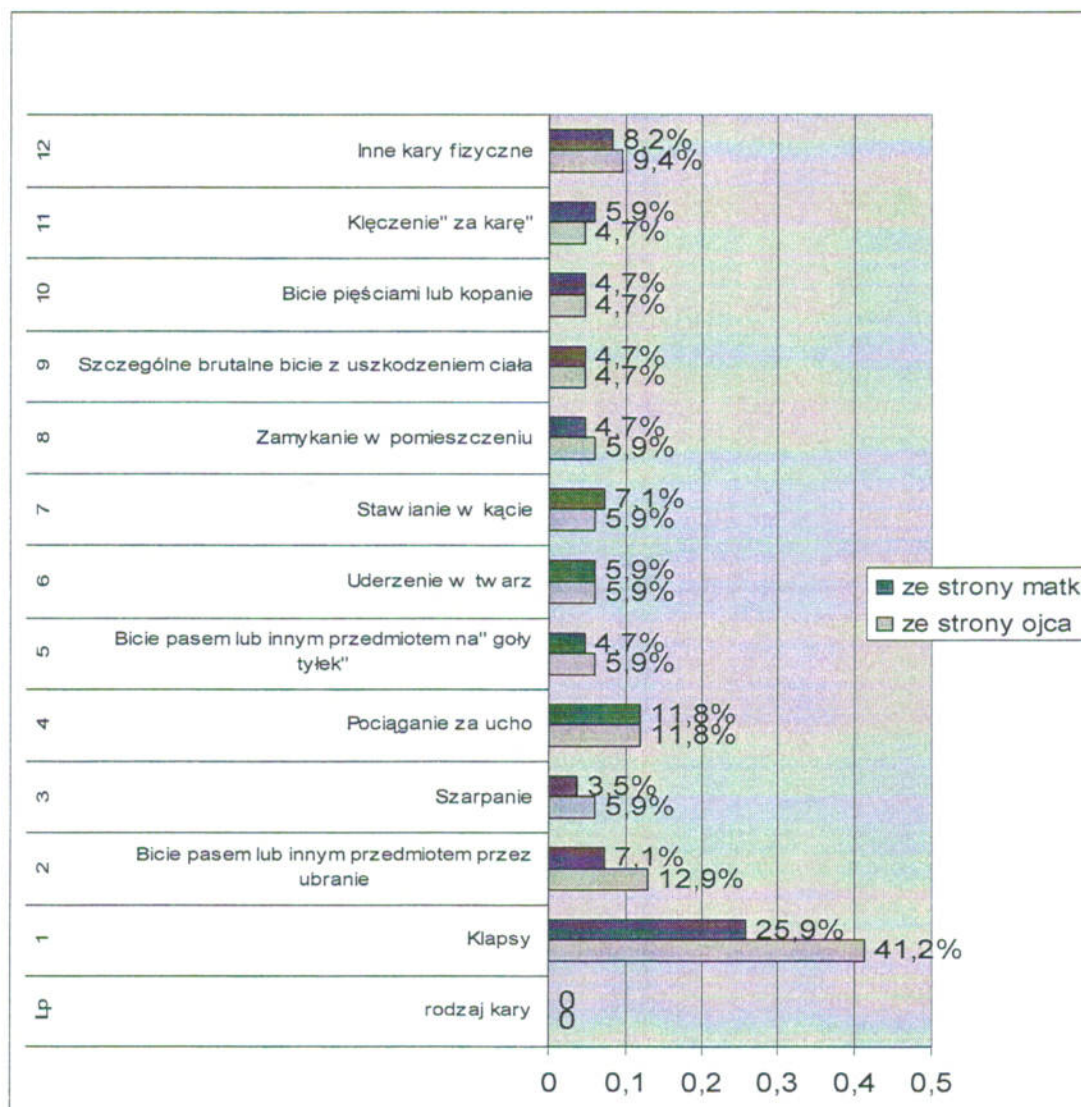
Z przeprowadzonych badań wynika, że 47% badanych uczniów przyznała, że choć raz w życiu dostała od swoich rodziców „w skórę”. Jeśli już mamy do czynienia z daniem dzieciom „w skórę” potrzeba zaznaczyć, że taka sytuacja zdarza się bardzo rzadko lub rzadko (tak stwierdziło 28% uczennic i 22 % uczniów).

Wykres nr 1. Czy zdarzyło się, że dostałeś(aś) „w skórę” od któregoś z rodziców (lub członków rodziny, opiekunów) ZA KARĘ? – a płeć ucznia (w %)

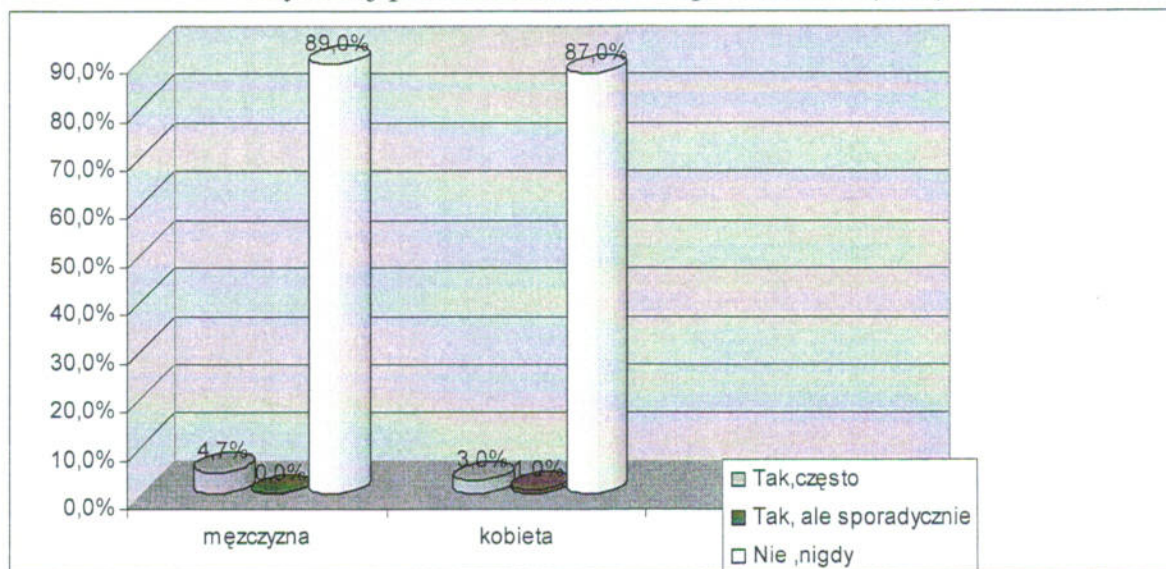
Najczęściej stosowana kara, stosowaną choć raz, są klapsy, które częściej wobec swoich dzieci stosują ojcowie (41,2%) niż matki (25,9%). Ojcowie (12,9%) o wiele częściej niż matki (7,1%) stosują przemoc fizyczną w postaci bicia pasem lub innych przedmiotem przez ubranie. Uczniowie deklarują, że to ojcowie częściej niż matki rozwiązują problemy wychowawcze własnych dzieci stosując kary. Matki częściej przejawiają formy przemocy stosując karę stawiania w kącie i klęczenia.

Wykres nr 2. Stosowanie formy przemocy fizycznej ze strony OJCA i MATKI (w %) – odpowiedzi „ZDARZYŁO SIĘ CHOĆ JEDEN RAZ W ŻYCIU”

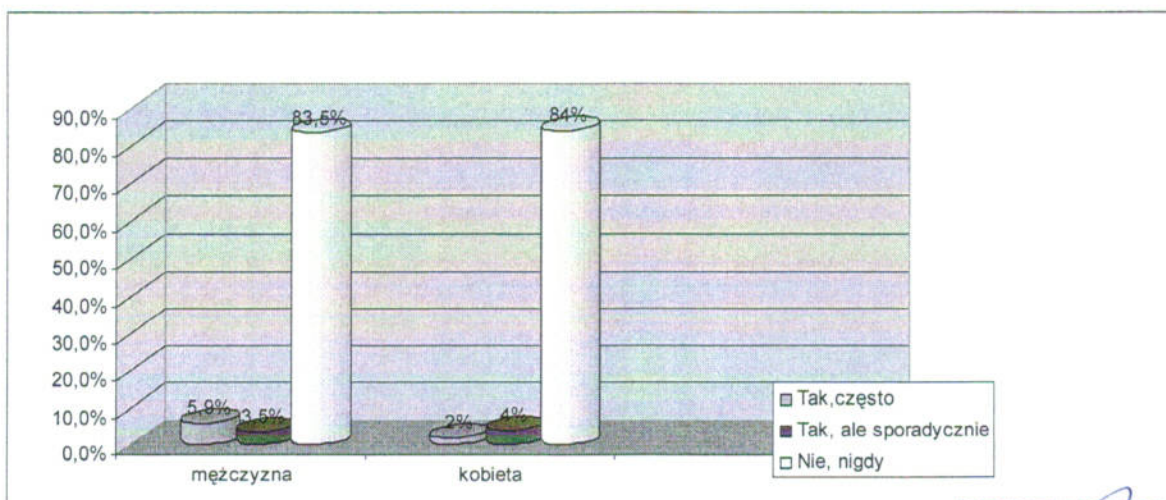
Czy badana młodzież zwraca się do kogoś o pomoc w sytuacji, kiedy stosowana jest w domu przemoc fizyczna? Wyniki uzyskane w badaniu są bardzo pesymistyczne albowiem aż 89% chłopców i 87 % dziewcząt nie zwraca się do nikogo o pomoc w sytuacji stosowania wobec nich przemocy przez rodziców. Do sporadycznego zwracania się o pomoc przyznaje się niewielki odsetek uczniów zaś 4,7% uczniów i 3 % uczennic robi to często.

Wykres nr 3. Zwracanie się o pomoc w przypadku stosowania przemocy fizycznej przez rodziców? – a płeć ucznia (w%)

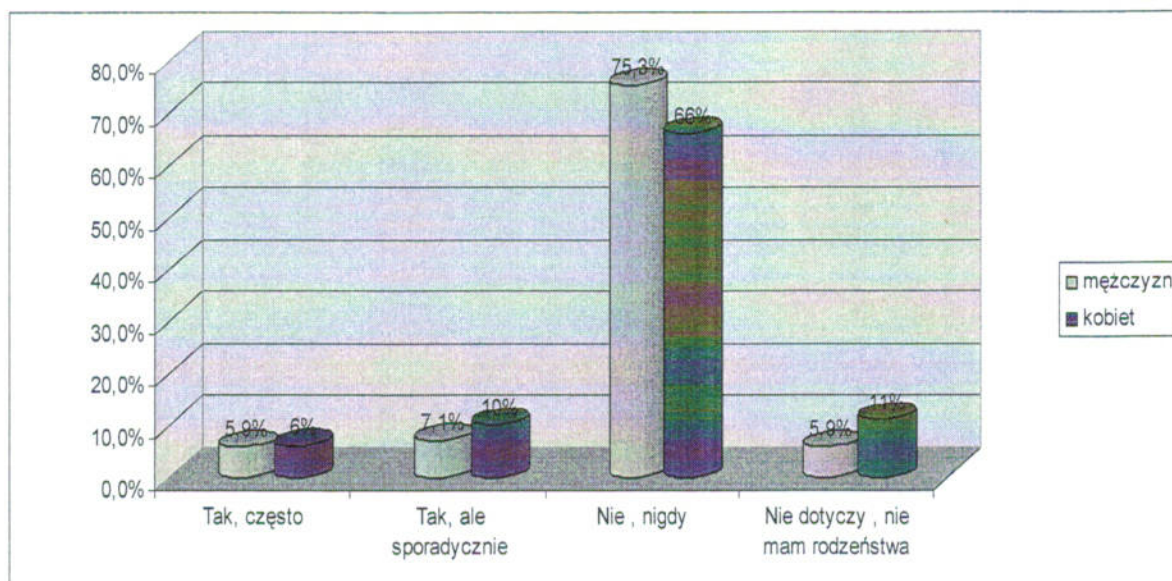
W opinii gimnazjalistów, w większości przypadków ok. 84%, rodzic stosujący przemoc fizyczną wobec swojego dziecka nie był pod wpływem alkoholu. Taki stan rzeczy obala wszechobecny stereotyp, że przemoc w rodzinie zawsze powiązana jest z alkoholem.

Wykres nr 4. Stosowanie przemocy przez rodziców, a bycie pod wpływem alkoholu – a płeć ucznia (w%)

Z uzyskanych danych wynika, że w opinii 6% uczniów gimnazjum do stosowania przemocy wobec rodzeństwa dochodzi bardzo często, zaś 70% uczniów wskazuje, że rodzic nie stosuje kar fizycznych wobec ich rodzeństwa.

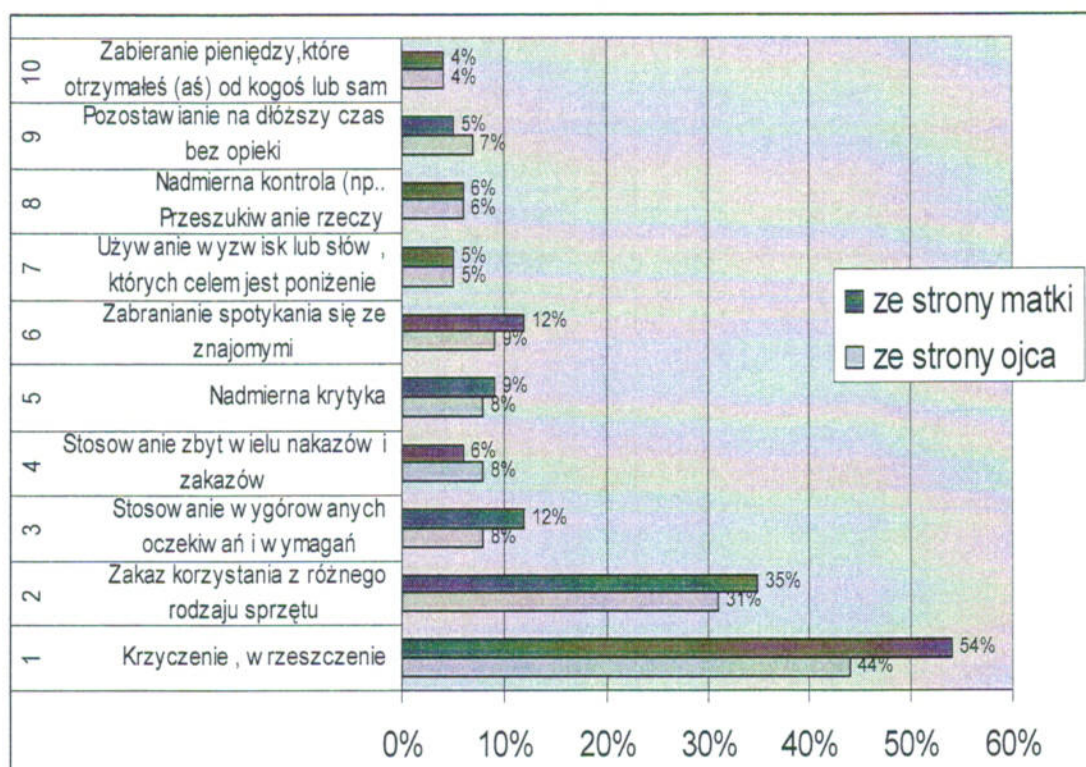
Wykres nr 4. Bycie świadkiem stosowania przemocy fizycznej rodziców wobec rodzeństwa? – a płeć ucznia (w%)

Analizując badaną zbiorowość pod względem stosowania przez rodziców psychicznych form przemocy okazuje się, że w opinii gimnazjalistów matki częściej niż ojcowie stosują formy psychicznego krzywdzenia. Z przeprowadzonych badań wynika, że zakaz korzystania z różnorodnego sprzętu stosuje 35%, krzyczenie i wrzeszczenia 54% matek. Z opinii uczniów ojcowie nieco częściej niż matki stosują zbyt wiele nakazów i zakazów.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski

Wykres nr 5. Stosowane formy przemocy psychicznej ze strony OJCA i MATKI (w %)
 – Odpowiedzi „ZDARZYŁO SIĘ CHOĆ JEDEN RAZ W ŻYCIU”

4. Zadania gminy

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowania i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

PRZEWODNICZĄCY
 RADY GMINY
Roman Puchalski

5. Przepisy kodeksu karnego dotyczące przemocy

PRAWO ŚCIGA SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW PRZECIWKO OSOBOM BLISKIM m.in. NA PODSYAWIE:

art. 207 §1 k.k. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ścigane z urzędu).

art. 191 §1 k.k. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbą bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu).

art. 197 §1 k.k. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 (ściganie na następuje na wniosek pokrzywdzonego).

art. 209 §1 k.k. Kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych - podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego).

II. Postanowienia ogólne

1. Koordynator programu – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim

2. Czas realizacji programu – 2011 - 2015.

3. Odbiorcy programu

- ofiary i sprawcy przemocy,

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

- rodziny doznające przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z ofiarami przemocy (pedagodzy, psychologdy, nauczyciele, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni),
- przedstawiciele władz lokalnych,
- społeczeństwo.

4. Cele programu

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.
- Wsparcie i profesjonalna pomoc (doradcza, terapeutyczna, prawna, socjalna) dzieciom i rodzinom będącym ofiarami przemocy oraz ich sprawcom.
- Dostarczanie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Motywowanie społeczności lokalnych, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.
- Wzrost wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy.

5. Instytucje i organizacje pozarządowe - współorganizatorzy programu pomagające ofiarą przemocy na terenie powiatu

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Elblągu
- Kuratorzy zawodowi i społeczni
- Rzecznik Praw Dziecka
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Elblągu
- placówki oświatowe
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako Zespół Interdyscyplinarny
- Posterunek Policji w Gronowie Elbląskim
- Niepubliczny Zakład Lekarza Rodzinnego w Gronowie Elbląskim
- Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy Gronowo Elbląskie,
- Sąd Rejonowy w Elblągu,
- Prokuratura Rejonowa w Elblągu

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

6. Organizacje i stowarzyszenia ogólnopolskie

- Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
„NIEBIESKA LINIA”

(0-22) 499-37-33 - połączenie płatne-telefon czynny: pn-pt: 9:00-14:00

e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.org

- Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

e-mail: poradnia@niebieskalinia.pl

III. Zadania w zakresie diagnostycznym, profilaktycznym i edukacyjnym dotyczące przemocy w rodzinie

Zadania - Partnerzy w realizacji

1. Organizowanie i prowadzenie profesjonalnej pomocy doradczej, informacyjnej i socjalnej dla ofiar przemocy - GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
2. Podejmowanie bezpośrednich interwencji i prowadzenie działań interwencyjno mediacyjnych - GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Kuratorzy Społeczni,
3. Organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy - GOPS, Placówki Oświatowe, Służba zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
4. Edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy (prowadzenie tematycznych lekcji w szkołach, organizowanie i prowadzenie szkoleń dla instytucji i osób pracujących z dziećmi) - GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
5. Dostarczanie wiedzy społeczeństwu o instytucjach i organizacjach pomagających ofiarom przemocy poprzez wydanie ulotek i broszur informacyjnych - GOPS, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki Oświatowe,
6. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy: pracowników szkół, ośrodka pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia, policjantów w zakresie rozpoznawania skutków przemocy i udzielenie pomocy - GOPS, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki Oświatowe,
7. Prowadzenie interwencji kryzysowej i wsparcia - GOPS, Policja, Służba Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
8. Prowadzenie procedur „Niebieskiej Karty” - GOPS, Policja,

WZIEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Puchalski
Roman Puchalski

9. Ściganie sprawców przemocy, doprowadzenie do ukarania sprawców przed sądem - Policja, Sąd, Prokuratura,
10. Przekazywanie informacji o podejrzeniu zaistniałej przemocy przez pracowników służby zdrowia stosownym organom - Służba Zdrowia, Policja, GOPS, GKRPA,
11. Współpraca właściwych instytucji i przekazywanie sobie stosownych informacji związanych z przemocą - wszystkie instytucje,
12. Opracowanie procedury postępowania i udzielania pomocy ofiarom przemocy – Zespół Interdyscyplinarny.

IV. Postanowienia końcowe

1. Spodziewane efekty realizacji programu

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy
- pogłębianie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem
- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej
- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą

2. Źródła finansowania programu.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są środki finansowe budżetu Gminy Gronowo Elbląskie.

3. Sposób kontroli realizacji programu.

- Osoba odpowiedzialna za realizację programu składa Wójtowi roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Stały monitoring programu prowadzony jest przez osobę odpowiedzialną za realizację programu.

4. Monitorowanie realizacji programu.

- Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.
- Rada Gminy po zasięgnięciu opinii jednostek realizujących program może w uzasadnionych przypadkach określać bieżące kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Puchalski